

ZAUJALO NÁS

Priemyselné práva v Slovenskej republike v roku 2023

Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky vydal Výročnú správu za rok 2023, ktorá poskytuje prehľad o úradných aktivitách, udalostiach a o štatistikách v oblasti duševného vlastníctva na Slovensku.

Z výročnej správy vyplýva, že Slovenská republika v roku 2023 zaznamenala nárast počtu podaných prihlášok ochranných známok, patentov a úžitkových vzorov. V oblasti patentov úrad zaznamenal 26 % medziročný nárast počtu podaných patentových prihlášok a takmer 20 % medziročný nárast počtu podaných prihlášok úžitkových vzorov. Prihlášky ochranných známok narástli oproti roku 2022 o takmer 10 %. Hoci sa v oblasti dizajnov nezaznamenal celkový nárast v počte podaných prihlášok, pozitívnu správou je, že v porovnaní s rokom 2022 narástol počet domácich prihlasovateľov. V priebehu predchádzajúceho roka tiež pribudli dve nové zemepisné označenia výrobkov.

Údaje odrážajú rastúcu inovatívnu a tvorivú činnosť, ako aj zvýšený záujem o ochranu duševného vlastníctva. V nasledujúcom prehľade prinášame sumár základných štatistík, ktoré poskytujú komplexný obraz o stave a trendoch v oblasti priemyselných práv na Slovensku za rok 2023.

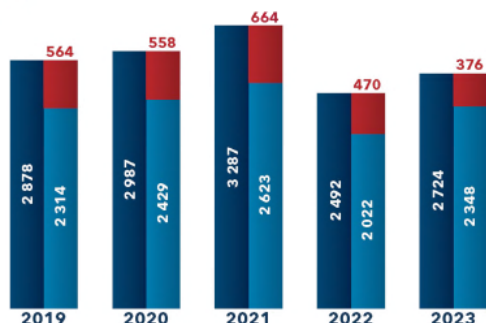
Ochranné známky

V roku 2023 bolo úradu podaných 2 724 národných prihlášok ochranných známok, čo je oproti predchádzajúcemu roku nárast o takmer 10 %. Domáci prihlasovatelia podali 2 348 prihlášok a zahraniční prihlasovatelia 376. Navyše zahraničných prihlasovateľov bolo z Česka, v počte 209 prihlášok, potom nasledovali prihlasovatelia z Poľska (21) a Číny (20).

Za rok 2023 Úrad priemyselného vlastníctva SR eviduje 2 048 národne zapísaných ochranných známok. Celkovo bolo k 31. decembru 2023 v Slovenskej republike platných 47 319 ochranných známok zapísaných v registri úradu.

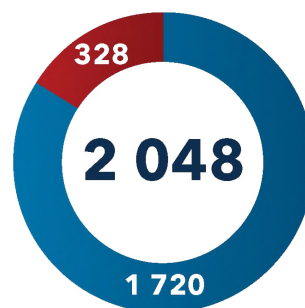
Národne prihlásené ochranné známky 2019 – 2023

● domáce ● zahraničné ● prihlášky spolu

Národne zapísané ochranné známky 2023

● domáce ● zahraničné ● zapísané spolu

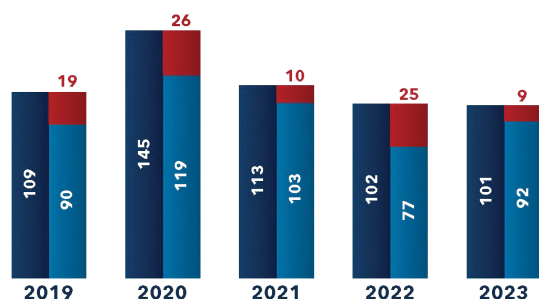
Počet medzinárodných ochranných známok (MOZ) s určením pre Slovenskú republiku bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom nižší (v roku 2022 – 964 MOZ, v roku 2023 – 880 MOZ).

Dizajny

V roku 2023 bolo úradu podaných 101 prihlášok dizajnov, pričom najväčší podiel prihlášok pochádzal od slovenských prihlasovateľov (92). Prihlášky dizajnov od zahraničných prihlasovateľov pochádzali iba z troch krajín – z Česka, Švédska a Francúzska.

Prihlášky dizajnov 2019 – 2023

● domáce ● zahraničné

V roku 2023 úrad zapísal do registra 83 dizajnov a v 6 prípadoch ukončil konanie o zápise negatívne, keď bola prihláška dizajnu zamietnutá, prípadne konanie o nej bolo zastavené. Celkovo k 31. decembru 2023 bolo v Slovenskej republike spolu platných 984 dizajnov.

Najčastejšie prihlasovanými triedami, v rámci Locarnského triedenia, boli triedy nábytok; stavebné jednotky a konštrukčné prvky; grafické symboly a logá, kresby povrchu, zdobenie, interiérové a exteriérové usporiadanie; dopravné a zdvíhacie prostriedky a trieda ozdobné výrobky.

Označenia pôvodu a zemepisné označenia výrobkov

K 31. decembru 2023 bolo v registri vedenom úradom zapísaných 19 označení pôvodu výrobkov a 8 zemepisných označení výrobkov.

V priebehu predchádzajúceho roka pribudli dve nové zemepisné označenia výrobkov nepoľnohospodárskeho charakteru, ktorými sú Senohradská výšivka a Liptovská paličkovaná čipka.

Senohradská výšivka

Senohradská výšivka je krížiková výšivka („krížike z opaku“) alebo hrachovinka (biele šitie, „bielo šitia“) zhotovená na plátne alebo inom textile. Špecifickosť výšivky spočíva v originálnom nemennom miestnom spôsobe jej prípravy, a to z rubovej strany. Vyšívajú sa bez predkreslenia podľa počítania nití. Pôvodná Senohradská výšivka sa vyšívajú žltou, oranžovou, modrou a čiernou farbou, neskôr sa pridávali aj iné farby: červená, ružová, zelená, modrá a fialová. Zo začiatku prevládali vo výšivke geometrické tvary, srdiečka a hviezdičky, postupne sa začali dopĺňať aj kvietky - ružičky, zvončeky, lístky a iné vzory z okolitej prírody. Senohradská výšivka sa okrem ľudového odevu (jednotlivé časti kroja) uplatňuje aj na rôznych doplnkoch a bytovom textile.

Senohradská výšivka sa zhotovuje v regióne Východný Hont a v obciach Sucháň, Dačov Lom, Litava, Lackov, Horné a Dolné Mladonice, Čekovce, Jalšovík a Bzovík, ktoré sa nachádzajú v Banskobystrickom kraji, v južnej časti stredného Slovenska. Vymedzená zemepisná oblasť sa rozprestiera na území okresu Krupina a Veľký Krtíš a na severe hraničí s okresom Zvolen.

Liptovská paličkovaná čipka

Liptovská paličkovaná čipka je textilná technika (čipka) ručne vyrobená na valci pomocou nití natočených na paličkách prepletaním, krútením, viazaním a prípadne spájaním pomocou háčika. Čipka sa zhotovuje na predlohe, je husto pletená a pevná. Na výrobu čipky sa používajú rôzne druhy nití, biele alebo prírodné (nebielené) ľanové, konopné alebo bavlnené nite alebo metalické a hodvábne nite, ale aj vlna alebo drôt podľa druhu a účelu zhotovovanej čipky. Čipka môže byť zhotovená v rôznych farbách. Výber farby závisí od jej určenia. Spojením pôvodne používaných geometrických vzorov a tvarov odzrkadľujúcich okolitú prírodu vznikli špecifické štylizované vzory so slovanskou symbolikou (kruh, cesta a iné).

Foto: Roman Junior Gemzický

Staré techniky sa spájajú s novými nápadiami a čipka sa uplatňuje nielen pri dopĺňaní kostýmového vybavenia folklórnych súborov v originálnom prevedení, ale aj v nadčasovej móde, tapisériách, dopĺňa bytové textílie, jej detaily sú krásnym motívom pre šperky, tvoria sa z nej kabelky a iné odevné doplnky, suveníry, miniatúrne obrázky alebo iné úžitkové predmety. Liptovská paličkovaná čipka sa zhotovuje v regióne Liptova, ktorý sa nachádza na severe Slovenska, v juhovýchodnej časti Žilinského samosprávneho kraja v Liptovskej kotlině, ktorú obklopujú Vysoké Tatry na východe, Západné Tatry a Chočské vrchy na severe, Nízke Tatry na juhu a Veľká Fatra na západe. Liptovskou kotlinou preteká rieka Váh. Geograficky je Liptov ucelenou oblasťou, ktorá zahŕňa okresy Liptovský Mikuláš a Ružomberok.

V medzinárodnom registri označení pôvodu výrobkov bolo ku koncu roka 2023 zapísaných 8 označení pôvodu výrobkov zo Slovenskej republiky a v registri Európskej komisie (EK) 25 označení pôvodu a zemepisných označení. V konaní pred EK sú tri slovenské označenia (Trnavský slad, TOKAJSKÉ VÍNO zo slovenskej oblasti a Trenčianska borovička „JUNIPERUS“/Trenčianska borovička „JUNIPERIES“ – TRENČÍN DISTILLERY).

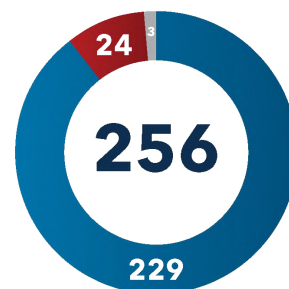
Počas roka 2023 boli úradu podané štyri nové žiadosti týkajúce sa poľnohospodárskych výrobkov, z toho dve žiadosti o zápis označenia pôvodu výrobku do registra EÚ a dve žiadosti o zápis zemepisného označenia výrobku do registra EK, ktoré budú postúpené na konanie pred EK.

Patenty

Počas roka 2023 bolo úradu podaných 253 patentových prihlášok, z toho 229 od domácich prihlasovateľov a 24 od zahraničných prihlasovateľov (najviac prihlasovateľov pochádzalo z Česka a Poľska).

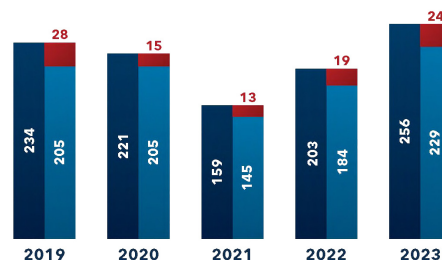
Patentové prihlášky 2023

● domáce ● zahraničné ● prihlášky spolu
● PCT - SK

Patentové prihlášky 2019 – 2023

● domáce ● zahraničné ● prihlášky spolu

V porovnaní s rokom 2022 ide o nárast počtu podaných prihlášok o 26 %. Počet patentových prihlášok podaných domácimi prihlasovateľmi bol o 24 % vyšší ako v roku 2022 a zaznamenané bolo aj 26 % zvýšenie počtu prihlášok podaných zahraničnými prihlasovateľmi.

Najviac patentových prihlášok podaných v roku 2023 sa týkalo elektrotechniky, strojárstva a dopravy. Technickej univerzite v Košiciach (24) a Slovenskej technickej univerzite v Bratislave (19) patrilo v roku 2023 prvenstvo za najväčší počet takýchto prihlášok.

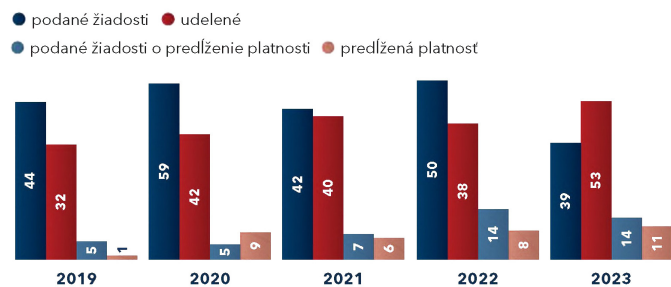
V zmysle Zmluvy o patentovej spolupráci (PCT) bolo minulý rok ÚPV SR ako prijímaciemu úradu podaných 37 medzinárodných prihlášok, čo predstavuje nárast o 68 % v porovnaní s rokom 2022.

Celkovo, na území Slovenskej republiky bolo k 31. decembru 2023 platných 20 986 patentov, z ktorých 496 bolo udelených národnou cestou. K uvedenému dňu bolo na území Slovenskej republiky platných 20 490 európskych patentov.

Dodatkové ochranné osvedčenia na liečivá a na výrobky na ochranu rastlín

Úrad počas uplynulého roka prijal 39 žiadostí o udelenie dodatkového ochranného osvedčenia a udelil 53 dodatkových ochranných osvedčení. V roku 2023 bolo úradu podaných aj 14 žiadostí o predĺženie doby platnosti osvedčenia o šesť mesiacov a úrad rozhodol o predĺžení doby platnosti 11 osvedčení.

Dodatkové ochranné osvedčenia 2019 – 2023

Úžitkové vzory

Počas roka 2023 úrad prijal 343 nových prihlášok úžitkových vzorov, čo predstavuje nárast v porovnaní s rokom 2022 o 19 %. Domáci prihlasovatelia v roku 2023 podali 297 prihlášok a zahraniční prihlasovatelia podali 46 prihlášok. Na základe počtu podaných prihlášok možno konštatovať, že úžitkový vzor predstavuje na Slovensku najpopulárnejšiu formu ochrany technických riešení. Možno ním chrániť technické riešenia, ktoré sú nové, zahŕňajú vynálezcovskú činnosť a sú priemyselne využiteľné.

Úžitkové vzory 2019 – 2023

ÚŽITKOVÉ VZORY	2019	2020	2021	2022	2023
Prihlášky úžitkových vzorov	325	390	297	288	343
Domáce	281	342	253	236	297
Zahraničné	44	48	44	52	46
Zapísané úžitkové vzory	322	323	409	262	254
Domáce	267	272	355	218	201

Aj v prípade úžitkových vzorov patrí prvenstvo v počte podaných prihlášok Slovenskej technickej univerzite v Bratislave (26) a Technickej univerzite v Košiciach (26).

K 31. decembru 2023 bolo celkovo na území Slovenskej republiky platných 1 783 úžitkových vzorov, pričom v roku 2023 bolo do registra zapísaných 254 úžitkových vzorov, čo predstavuje pokles o 3 % v porovnaní s rokom 2022.

PRIEMYSELNÉ PRÁVA V ČÍSLACH

Platné predmety priemyselného práva k 31.12. 2023 na Slovensku

Spracovala Mgr. Patrícia Šimková, PhD.
Zdroj údajov a ilustrácií: Výročná správa ÚPV SR 2023